

Sundheds- og Ældreministeriet Center for Sundhedsjura og Psykiatri
Enhed for Lovkvalitet
jurpsyk@sum.dk
Kopi til pkh@sum.dk

Dato: 1. februar 2018

Høring, forslag til lov om ændring af sundhedsloven (egenbetaling for tolkebistand)

Sagsnr.: 1800443

Dok.nr.:

Sagsbeh.: UH.DKETIK

Det Etiske Råd takker for modtagelsen af ovennævnte i høring. Det centrale i lovudkastet er indførelse af en bestemmelse om, at der opkræves et gebyr for tolkebistand fra personer, der har været bosat i Danmark i mere end 3 år, og som har behov for tolkebistand.

Det Etiske Råd har lagt vægt på det forhold, at fremmedsprogstolkning kan være afgørende for en vellykket behandling af en patients sygdomstilstand. Det anføres i lovudkastets bemærkninger, at kommunikationen mellem patient og sundhedsperson er afgørende for at opnå den bedst mulige patientbehandling. Manglende eller mangelfuld kommunikation kan i yderste konsekvens være medvirkende årsag til forkerte diagnoser og fejlbehandling. Har læge og patient ikke samme modersmål, og kan de heller ikke kommunikere på et andet sprog, spiller fremmedsprogstolkning derfor en væsentlig rolle.

Flertallet i rådet kan ikke gå ind for den foreslåede ordning af flere grunde.

Let og lige adgang til sundhedsvæsenet

Sundhedsloven udtrykker et grundlæggende princip om lige adgang til sundhedsvæsenets ydelser. Ønsker man politisk at indføre brugerbetaling knyttet til forhold, som er et nødvendigt led ved undersøgelse, behandling m.v., kan dette medføre, at adgangen til sundhedsvæsenets ydelser for nogen vil vanskeliggøres, eller umuliggøres. Dette er især problematisk, hvis brugerbetaling er af en vis størrelse og primært rammer en gruppe, som for en stor dels vedkommende består af mennesker med vanskelige økonomiske kår. Nogle af disse mennesker vil måske på den baggrund undlade at søge nødvendig hjælp.

Respekt for det enkelte menneske, dets integritet og selvbestemmelse

Det anføres i udkastet, at en patient ikke vil kunne fravælge tolkebistand mod betaling, hvis lægen vurderer, at tolkebistand er nødvendig. I en strukturel sammenhæng vil indførelsen af en sådan tvungen egenbetaling medføre, at mennesker med dårlige sprogkunderskaber stilles dårligere end andre grupper af mennesker i det danske samfund. Rådet har lagt vægt på, at den gruppe af mennesker, som er målgruppen for den foreslåede ordning med egenbetaling, er mennesker, som i forvejen har en række udfordringer i deres liv, og mange er sårbare på baggrund af traumatiserende oplevelser og andet.

Selv-ansvar og integration

Der henvises i lovudkastet til, at man med bopæl i Danmark har en forpligtelse til at lære sig det danske sprog. Der er således knyttet et eget ansvar til den foreslåede egenbetaling efter 3 år. Det danske sundhedsvæsen hviler på fællesskab og solidaritet, og hvis man politisk har et ønske om at tage et opgør med sådanne principper, bør dette i så fald efter medlemmernes opfattelse først og fremmest tage udgangspunkt i økonomiske og sygdomsrelaterede kriterier. Rådsmedlemmerne har ikke hermed forholdt sig til hverken indførelse af brugerbetaling, eller om dette i nogle former skal kædes sammen med betragtninger om eget ansvar, men medlemmerne finder det under alle omstændigheder forkert, at en sådan politisk beslutning tager udgangspunkt i (manglende) sprogkunderskaber.

Det anføres i lovudkastets bemærkninger, at en væsentlig begrundelse for ordningen er at øge incitamentet til at lære dansk for udlændinge bosat i Danmark, og at formålet er at styrke de herboende udlændinges integration i det danske samfund. Medlemmerne finder det problematisk, at integrationspolitik bliver det bærende for tilsidesættelse af hidtidige centrale principper for sundhedsvæsenet. Ifølge sundhedslovens § 1 har sundhedsvæsenet til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte.

To af rådets medlemmer kan gå ind for den foreslåede ordning med egenbetaling for tolkning efter 3 års ophold i Danmark. Disse medlemmer mener, at spørgsmålet om indførelse af egenbetaling for sundhedsydelse først og fremmest er en afvejning af knappe ressourcer, som træffes af de folkevalgte politikere. Disse medlemmer peger på, at andre forhold i sundhedsvæsenet på tilsvarende måde medfører ulighed blandt borgerne, fx medfører politiske beslutninger om sammenlægning af sygehuse, at nogle borgere har væsentlig længere end andre til nærmeste sygehus. Medlemmerne har også lagt vægt på, at gebyrer pålagt i forbindelse med behandling findes i andre lande, som vi sammenligner os med. Medlemmerne finder således ikke, at den foreslåede ordning strider mod væsentlige etiske principper.

Med venlig hilsen
på Det Ethiske Råds vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gorm Greisen'. The signature is written in a cursive, flowing style with a small dot above the 'i'.

Gorm Greisen
Formand